

Національний авіаційний університет
Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій
Кафедра авіаційної психології
Освітньо-професійна програма «Психологія менеджменту» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Силабус навчальної дисципліни

Назва дисципліни	ПСИХОЛОГІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ
Викладач	Яковицька Лада Савеліївна, доктор психологічних наук, доцент
Профайл викладача	http://www.lib.nau.edu.ua/naukpraci/teacher.php?id=12087
Контактний телефон	099-444-1484
E-mail:	lada.yakovytska@nau.edu.ua
Сторінка дисципліни	http://er.nau.edu.ua:8080/handle/NAU/40559
Консультації	Очні консультації: за попередньою домовленістю п'ятниця з 13.20 до 14.40 Онлайн консультації: за попередньою домовленістю Viber (+380994441484) в робочі дні з 9.30 до 17.30

1. Анотація до дисципліни

Дисципліна спрямована на підготовку магістрантів до професійної діяльності у виробничій сфері. Аналізуються принципи формування трудових колективів, соціоінтеграційні аспекти формування особистості високопрофесійного менеджера, синергійні концепції психології менеджменту, методика управління конфліктною ситуацією. Викладено прикладні аспекти психокомунікації, психології управління поведінкою персоналу. Запропоновано психоінформативні засади менеджменту, проаналізовано зміст соціально-психологічної роботи сучасного управлінця з урахуванням тенденцій до групової самоорганізації та психологічних особливостей менеджменту.

В процесі вивчення дисципліни формується узагальнене і систематизоване знання, а саме уявлень про феномени, загальні засади, структуру, функцію, методологію, історію розвитку й найхарактерніші сучасні тенденції менеджменту; розкриваються соціально-психологічні особливості менеджменту, психології управлінської діяльності, механізми забезпечення психологічного компетентного супроводу управлінської діяльності людини; формування управлінської компетентності.

2. Мета і завдання дисципліни

Метою дисципліни є сформувати у студента навички ефективного психологічного аналізу групових явищ на різних рівнях розвитку організацій, засвоєння засобів оптимального впливу на працівників для створення належного соціально-психологічного клімату у виробничих групах.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- забезпечення знаннями основ психології менеджменту;
- оволодіння вміннями проводити психологічну оцінку компетентності майбутніх менеджерів, управлінців;
- засвоєння технологій та методик дослідження психологічних аспектів реалізації загальних функцій управління: планування, організування, мотивування та контролювання.

3. Формат дисципліни

Змішане навчання (що передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо).

Під час сесії формат очний (*offline / Face to face*), у міжсесійний період – дистанційний (*online*).

4. Результати навчання

У результаті вивчення курсу студент повинен:

знати:

- визначення потенційно актуальних аспектів економічної поведінки і діяльності менеджера;
- як створити модель психологічного аналізу ефективності роботи менеджера за певних умов;
- як обирати методи та методики для психологічного дослідження у відповідності до актуального напрямку;
- як формулювати експертний висновок в сфері управління та аргументовано його захищати.

вміти:

- користуватися різними видами джерел літератури;
- систематизувати учбовий та науковий матеріал;
- аналізувати, логічно викладати думку, робити висновки та узагальнення, володіти засобами і методами дослідження психологічних проблем у бізнесі; володіти психодіагностичними техніками (технологіями);
- ефективно застосовувати отримані ними теоретичні знання з курсу при розв'язанні складних бізнес завдань, **а саме:**

- використовувати теоретичні знання для аналізу психологічних проблем менеджменту;
- здійснювати самостійну аналітичну та науково-дослідну роботу в галузі психології управління, застосовуючи адекватні психологічні методи і методики відповідно до цілями, завданнями та методологією дослідження;
- чітко бачити психологічну складову процесу управління;
- розбиратися в особливостях психології індивіда і групи;
- використовувати в своїй діяльності соціально-психологічні прийоми управлінського спілкування.

набути соціальних навичок (soft-skills):

- гнучкість/здібність адаптуватись (вихідні принципи психологічного підходу в управлінні. Школа людських взаємовідносин. Складові управління поведінкою людей);
- навички спілкування (психологічна сумісність працівників в організаціях. Вимоги до психологічних якостей працівників та керівників сучасних організацій);
- уміння вирішувати проблемні ситуації (психологія взаємодії і співпраці);
- навички міжособистісних відносин (корпоративний дух організації. Колектив - суб'єкт управління (керівництва). Соціально-психологічні особливості сучасних виробничих груп);
- вміння працювати в команді (проблеми сумісності – спрацьованості робітників в сучасних умовах. Самоврядування в колективі. Корпоративний дух організації);
- навички проведення презентацій (підготовка і демонстрація презентації до обраного питання).

5. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	6
семінарські заняття / практичні / лабораторні	4
самостійна робота	80

6. Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів/годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна/вибіркова
2019	1-2	2,3	053 «Психологія»	90/3,0	Контрольна робота 1	Диференційований залік	вибіркова

7. Пререквізити

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Психологія менеджменту» значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: «Методика та організація наукових досліджень», «Психологія організацій», «Економічна психологія».

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, методистом, викладачами та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт.

9. Політики дисципліни

При організації освітнього процесу в Національному авіаційному університеті студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до:

1. Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті

<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2019/4/organizovpro.pdf>

2. Політика НАУв сфері якості

<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/12/Polituka%20v%20sferi.pdf>

3. Освітньо-професійна програма «Психологія бізнесу»

<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/ects/informatsiya-po-programah/bakalavr-aki/fakultet-lingvistiki-ta-sotsialnih-komunikatsiy/psihologiya-biznesu-2.html>

[https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance ukr/EKTS/OPP 2019/FLSK GMI/15 053 mag.pdf](https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance%20ukr/EKTS/OPP%202019/FLSK%20GMI/15_053_mag.pdf)

4. Положення про навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни

<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2017/10/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%9D%D0%9C%D0%9A%20%D0%B2%D1%80%D0%B0%D1%85%D0%B7%D1%96%20%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BC%D0%B8.pdf>

5. Положення про Навчально-науковий інститут інноваційних освітніх технологій

<http://iiot.nau.edu.ua/images/docs/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%9D%D0%9D%D0%86%D0%86%D0%9E%D0%A2.pdf>

6. Положення про виявлення та запобігання академічному плагиату

<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/sistema-menedzhmentu-yakosti-nau/dokumentatsiya-sistemi-menedzhmentu-yakosti-universitetu/>

7. Положення про інституційний репозитарій (електронний архів) Національного авіаційного університету

<http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/9180>

8. Методичні рекомендації щодо вільного вибору студентами навчальних дисциплін

https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/uchebniy%20process/polojennya/Vilyi_vybir_dustsyplin.pdf

9. Кафедра авіаційної психології

http://gmi.nau.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=17&Itemid=55

10. Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль І. ПСИХОЛОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ В БІЗНЕСІ							
За розкладом заочного відділення	Тема 1. Теоретичні основи психології менеджменту як науки. Основні напрямки наукових досліджень з психології менеджменту. Рівні психолого-управлінської проблематики. Основні методи дослідження в психології менеджменту.	Лекція / Face to face	Презентація, навчально- методичне забезпечення	Літ-ра 1,2, 6-7	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5	Реферат За розкладом заочного відділення
За розкладом заочного відділення	Тема 2. Управлінська діяльність, функції управління Форми, етапи, функції і структура управлінської діяльності. Процесний підхід до управління. Основні функції керівника. Принципи управління.	Лекція / Face to face	Презентація, навчально- методичне забезпечення	Літ-ра 3,8-11	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	8	Виконання індивідуального завдання За розкладом заочного відділення

За розкладом заочного відділення	Тема 3. Організація як об'єкт управління Внутрішнє середовище організації. Корпоративний дух організації. Колектив – суб'єкт управління (керівництва). Психологія взаємодії і співпраці. Самоврядування в колективі.	Практичне заняття / Face to face	Презентація, навчально-методичне забезпечення	Літ-ра 4-6,11-13	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5	Виконання завдань За розкладом заочного відділення
За розкладом заочного відділення	Тема 4. Особистість як суб'єкт управління Авторитет і компетентність. Техніка особистої роботи. Бюджет часу, його планування, облік і аналіз. Основні напрямки і чинники вдосконалення діяльності керівника, його підготовленості.	Практичне заняття / Face to face	Презентація, навчально-методичне забезпечення	Літ-ра 1-3, 6,7,11-14	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5	Виконання завдань За розкладом заочного відділення
За розкладом заочного відділення	Тема 5. Психологія управління поведінкою людей в організації Основні концепції управління людьми в організаціях. Складові управління поведінкою людей. Влада і особистий вплив керівника	Практичне заняття / Face to face	Презентація, навчально-методичне забезпечення	Літ-ра 1-4,7,8	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал	5	Виконання завдань За розкладом заочного відділення

11. Система оцінювання та вимоги

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
	1 семестр	2 семестр
	Модуль 1	Модуль 1
Виконання завдань на практичних заняттях	-	56×2 = 10

Виконання та захист домашнього завдання /контрольної домашньої роботи)	-	15
Виконання індивідуального завдання	-	8
Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше	-	30
Виконання модульної контрольної роботи №1	-	-
<i>Підсумкова семестрова контрольна робота</i>	-	-
Усього за модулем №1	-	60
Диференційований залік	-	40
Усього за дисципліною	-	100

Оцінювання студента відбувається згідно з положенням «Про екзамени та заліки у НАУ»

Оцінка національна	Оцінка у формі заліку (для вибіркового дисциплін_)	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	зараховано	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	зараховано	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
		C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	зараховано	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
		E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
	не зараховано — з	FX		

Незадовільно	можливістю повторного складання заліку		НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	не зараховано — з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

12. Рекомендована література

Базова:

1. Азарова Т.В., Абрамов Л.К. Менеджмент неприбуткової організації. –Кіровоград.: Вежа, 2003. –304 с.
2. Бандурка А.М., Бочарова С.П., Землянская Е.В. Психология управления. – Харьков: Фортуна-пресс, 1998. – 464 с.
3. Будиянський Н.Ф. Психологія управління. Одеса: Астропринт, 1998. – 150 с.
4. Дзвінчук Д.І. Психологічні основи ефективного управління. – К.: ЗАТ “НІЧЛАВА”, 2000. – 280 с.
5. Дуткевич Т. В. Конфліктологія з основами психології управління. — Кам’янець- Подільський, 2005. — 34 5 с.
6. Карамушка Л.М. Психологія управління: Навчальний посібник. – К.: Міленіум, 2003. – 344 с.
7. Корнєв М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія: Підручник. – К.: Либідь, 1995. – 304 с.
8. Лозниця В.С. Психологія менеджменту. Теорія і практика: Навчальний посібник. – К.: ТОВ “УВПК “ЕксОб”, 2001. – 512 с.
9. Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента: Пер. с англ. — М.: Дело, 1992. — 702 с.
10. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління. — К.: Академвидав, 2003. — 568 с.
11. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: Навч. посібник. – ІваноФранківськ: Плай, 2001. – 695 с.
12. Психологія менеджмента / Под ред. проф. Г.С. Никифорова. 2-е изд. – Харьков: Изд-во Гуманитарный Центр, 2002. – 556 с.
13. Пушкар Р.М. Тарнавська Н.П. Менеджмент: теорія і практика. Підручник. – 2-е вид., перероб.і доп. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 491с.
14. Савельєва В.С. Психологія управління: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 320 с.
15. Швалб Ю. М., Данчева О. В. Практична психологія в економіці та бізнесі: Навч. посіб. для економ. спец. вnz . — К.: Лібра, 1998. — 270 с.

Додаткова література

1. Абчук В.А. Азбука менеджмента. - СПб.: Союз, 1998. - 272с.
2. Андрушків Б.М., Кузьмін О.Є. Основи менеджменту. - Львів: Світ.-1995.
3. Вачугов Д.Д., Кислякова Н.А. Практикум по менеджменту: деловые игры: Учеб.пособие. -М.: Высш. шк., 1998. - с. 13-14.
4. Вітлінський В.В. Накопичення, ризик у менеджменті. - К.: Бофистен, 1996. - 366с.
5. Гроув З.С. Высокоэффективный менеджмент. — М.: Филдинг, 1996. – 286 с.
6. Друкер П. Эффективное управление. Экономические задачи и оптимальные решения. - М.: Фаир-Пресс, 1998. - 288 с.
7. Дайновський Ю.А. Ефективні рішення в мікроекономіці. 505 прийомів бізнесу. - Львів: Ініціатива, 1997. - 160 с.
8. Жигалов В.Т, Шимановська Л.М. Основи менеджменту і управлінської діяльності. - К.: Вища шк., 1994. - 223 с.
9. Тактика особистої роботи менеджера. - Ів.-Франківськ, 1996.-188 с.
10. Управление бизнесом. Экспресс-курс для деловых людей. -К.:МЗУУП. 1994. – 104 с.
11. Фишер П. Новичок в кресле шефа: Пер. с нем. – М.: АО «Интер эксперт», 1995. – 192с.
12. Хміль Ф.І. Менеджмент.: – К. Вища шк., 1995. – 331с.